

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Lenky Matyášové, Ph.D. a JUDr. Jakuba Camrdy, Ph.D. v právní věci žalobců: a) N. M., b) Ing. Z. M., oba zastoupeni JUDr. Janem Bujnochem, advokátem se sídlem Ostrava - Svinov, Polanecká 77, proti žalovanému: **Krajský úřad Moravskoslezského kraje**, se sídlem Ostrava, 28. října 2771/117, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 5. 12. 2011, č. j. 58 A 62/2010 - 23,

takto:

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Vymezení věci

[1] Rozhodnutím Magistrátu města Ostravy ze dne 10. 5. 2010, č. j. SMO/072694/10/OŽP/ Br, potvrzeným rozhodnutím žalovaného ze dne 10. 9. 2010, č. j. MSK 102878/2010, byli žalobci (dále jen „stěžovatelé“) uznáni vinnými ze spáchání přestupku podle § 32 odst. 4 písm. d) zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o vodovodech a kanalizacích“), tj. neoprávněného vypouštění odpadních vod do kanalizace. Přestupku se měli dopustit tím, že vypouštěli odpadní vody z nemovitosti č. p. 689 na ulici V. v obci V. do kanalizace bez uzavřené písemné smlouvy o odvádění odpadních vod v době nejméně od 19. 9. 2007 do 27. 1. 2010. Za spáchání přestupku jim byla každému uložena pokuta ve

výši 1000 Kč a povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1000 Kč. Proti rozhodnutí žalovaného podali stěžovatelé žalobu ke Krajskému soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“), která byla rozsudkem ze dne 5. 12. 2011, č. j. 58 A 62/2010 - 23, jako nedůvodná zamítnuta.

[2] Jelikož stěžovatelé nezpochybňovali, že jejich dům je napojen na potrubí, kterým jsou z jejich domu odváděny odpadní vody, a mezi účastníky současně ani nebylo sporné, že stěžovatelé neuzavřeli smlouvu o odvádění odpadních vod s vlastníkem, či provozovatelem kanalizace, krajský soud se ve svém rozhodnutí zabýval především otázkou, zda uvedené potrubí lze podřadit pod pojem kanalizace ve smyslu § 2 odst. 2 zákona o vodovodech a kanalizacích. Dospěl přitom k závěru, že slovo „kanalizace“ používá zákon o vodovodech a kanalizacích jako souhrnný pojem pro kanalizační stoky, kanalizační objekty, čistírny odpadních vod a stavby k čištění odpadních vod před jejich vypouštěním do kanalizace. Jakákoli stavba, která naplňuje definiční znaky kteréhokoli z těchto objektů, je proto dle krajského soudu „kanalizací“ ve smyslu zákona. Kanalizační stokou je dle krajského soudu přitom s ohledem na znění § 1 písm. e) vyhlášky č. 428/2001 Sb. třeba rozumět potrubí nebo jinou konstrukci k odvádění odpadních nebo povrchových vod vzniklých odtokem srážkových vod. Za této situace proto soud dospěl k závěru, že stěžovatelé ve vymezeném období skutečně vypouštěli odpadní vodu do kanalizace a skutková podstata vytýkaného přestupku proto byla v posuzovaném případě naplněna.

[3] Co se týká namítaných nedostatků v návrhu smlouvy na odvádění odpadních vod, krajský soud dospěl k závěru, že tyto nedostatky nemohly mít vliv na závěr, že vytýkané jednání stěžovatelů porušilo zájem společnosti na zodpovědnosti původce odpadních vod za jejich řádné odvedení zákonem předepsaným způsobem. Soud se následně neztotožnil ani s dalšími námitkami stěžovatelů týkajícími se jak údajné dlouhodobé nečinnosti správních orgánů ve věci, tak neprovedení navrhovaných důkazů či neposkytnutí možnosti seznámit se s podklady rozhodnutí a konstatoval, že žalovaný nepochybil, když zamítl odvolání stěžovatelů proti rozhodnutí o spáchání přestupku, a jejich žalobu podle ustanovení § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) zamítl.

II.

Stručné shrnutí argumentace obsažené v kasační stížnosti

[4] Proti shora označenému rozsudku krajského soudu podali stěžovatelé včasnou kasační stížnost. V ní uvedli, že návrh na uzavření smlouvy o odvádění odpadních vod, který jim byl předložen obcí V., vykazoval věcné a právní vady, přičemž soud se s touto skutečností ve svém rozhodnutí řádně nevypořádal. Stěžovatelé chtěli smlouvu uzavřít, nicméně až po odstranění vad, které předložený návrh obsahoval. Dům, ze kterého vypouštěli odpadní vody, mimoto není novostavbou, nýbrž byl postaven a na kanalizaci napojen ještě před účinností zákona o vodovodech a kanalizacích. Smlouva o odvádění odpadních vod tak ve smyslu předmětného zákona ani nemohla být uzavřena před samotným napojením na kanalizaci.

[5] Stěžovatelé dále nesouhlasí ani s výkladem krajského soudu, dle něhož kanalizační stoka představuje „kanalizaci“ ve smyslu zákona o vodovodech a kanalizacích. Tento závěr považují za zcela chybný a odporující duchu zákona, neboť stokové potrubí je pouze částí kanalizace a kanalizaci pak v souladu s § 2 odst. 2 zákona o vodovodech a kanalizacích

pokračování

tvoří provozně samostatný soubor staveb a zařízení zahrnující kanalizační stoky a další definované komponenty, včetně čistírny odpadních vod. Dle stěžovatelů je proto zřejmé, že soud nesprávně hodnotil celou podstatu projednávané věci. Soud vůbec nepřihlédl k ustanovení § 12 zákona o vodovodech a kanalizacích, který je nadepsán „kanalizace“ a který teprve definuje vlastnosti kanalizace pro veřejnou potřebu. V této souvislosti pak stěžovatele zdůraznili, že kanalizační stoka, do které odvádějí odpadní vody, končí po přibližně 30 metrech v lese a na žádnou čistírnu odpadních vod napojena není. S ohledem na všechny tyto skutečnosti proto navrhli, aby Nejvyšší správní soud po projednání věci napadený rozsudek jako nezákonný zrušil.

III.

Stručné shrnutí vyjádření žalovaného ke kasační stížnosti

[6] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že trvá na zákonnosti a správnosti kasační stížností napadeného rozsudku krajského soudu. Pro posouzení, zda je naplněna skutková podstata přestupku dle § 32 odst. 4 písm. d) zákona o vodovodech a kanalizacích, je dle jeho názoru totiž rozhodné toliko to, zda dochází k vypouštění odpadních vod do kanalizace a zda došlo k uzavření písemné smlouvy o využívání této služby.

[7] Pokud jde o námitku, že se krajský soud dostatečně nezabýval otázkou, proč nebyla smlouva o odvádění odpadních vod uzavřena, tato námitka není dle žalovaného relevantní. Stěžovatelé nejsou postihováni za neuzavření smlouvy, nýbrž za neoprávněné vypouštění odpadních vod do kanalizace. K námitce nesprávného hodnocení soudu v otázce, co se rozumí pojmem kanalizace, a s tím související námitce neprovedení důkazů, žalovaný souhlasí s krajským soudem a plně odkazuje na znění napadeného rozsudku. S ohledem na uvedené proto žalovaný navrhl, aby zdejší soud kasační stížnost svým rozsudkem jako nedůvodnou zamítl.

IV.

Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[8] Stěžovatelé se včas podanou kasační stížností (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) domáhají přezkumu rozhodnutí krajského soudu, které vzešlo z řízení, jehož byli účastníky (§ 102 s. ř. s.), jejich kasační stížnost splňuje zákonné náležitosti (§ 106 odst. 1 s. ř. s.) a jsou zastoupeni advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud proto neshledal žádné důvody pro nepřipustnost kasační stížnosti.

[9] Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatelé ve své kasační stížnosti uplatnili. Neshledal přitom v dosavadním řízení vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[10] Kasační stížnost není důvodná.

[11] Podstatou projednávané věci je posouzení otázky, zda se stěžovatelé dopustili spáchání přestupku dle § 32 odst. 4 písm. d) zákona o vodovodech a kanalizacích, resp. zda

pro rozhodnutí ve věci samé je třeba zabývat se také důvody, které vedly k neuzavření smlouvy o odvádění odpadních vod mezi stěžovateli a vlastníkem kanalizace.

[12] V souladu s § 2 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o přestupcích“) je přestupkem zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek výslovně označeno v tomto nebo jiném zákoně, nejde-li o jiný správní delikt postižitelný podle zvláštních právních předpisů anebo o trestný čin.

[13] Dle § 32 odst. 4 písm. d) zákona o vodovodech a kanalizacích se fyzická osoba jako odběratel dopustí přestupku v případě, kdy neoprávněně vypouští odpadní vody do kanalizace. Neoprávněným odváděním odpadních vod přitom zákon v ustanovení § 10 odst. 2 rozumí mj. i vypouštění odpadních vod do kanalizace bez uzavřené písemné smlouvy.

[14] Jak vyplývá z výše uvedeného, zákon o přestupcích vymezuje pojem přestupku jeho materiálním a formálním znakem. Oba tyto znaky musí být pro vynesení výroku o vině a trestu naplněny současně. Kasační soud proto považuje za správné, pokud se krajský soud podrobně zabýval otázkou naplnění formální stránky přestupku a zkoumal, zda kanalizační stoka, do níž stěžovatelé vypouštějí odpadní vody, vůbec naplňuje definici „kanalizace“ ve smyslu zákona.

[15] Zákon o vodovodech a kanalizacích definuje pojem „kanalizace“ ve větě první § 2 odst. 2, dle níž *„kanalizace je provozně samostatný soubor staveb a zařízení zahrnující kanalizační stoky k odvádění odpadních vod a srážkových vod společně nebo odpadních vod samostatně a srážkových vod samostatně, kanalizační objekty, čistírny odpadních vod, jakož i stavby k čištění odpadních vod před jejich vypouštěním do kanalizace.“*

[16] Jazykový výklad citovaného ustanovení nepochybně umožňuje obě možnosti interpretace předkládané jak stěžovateli, tak krajským soudem. Buďto je třeba za „kanalizaci“ skutečně považovat toliko soubor staveb zahrnující všechny stavby či zařízení předpokládané § 2 odst. 2 zákona o vodovodech a kanalizacích, nebo za „kanalizaci“ lze označit i takový soubor zařízení, které je složeno pouze z jedné složky, tj. kupř. pouze z kanalizačních stok nezakončených čistírnou odpadních vod. Je proto třeba posoudit, zda krajský soud nepochybil, pokud se přiklonil ke druhé z těchto variant, a to zejména s ohledem na skutečnost, že dle tvrzení a důkazů založených ve spise předmětná kanalizační stoka, do níž stěžovatelé vypouštěli odpadní vody, není zakončena čistírnou odpadních vod.

[17] Za rozhodné pro posouzení této otázky považuje kasační soud ustanovení § 18 odst. 4 zákona o vodovodech a kanalizacích, které stanoví, že *„v případě, že je kanalizace ukončena čistírnou odpadních vod, není dovoleno vypouštět do kanalizace odpadní vody přes septiky ani přes žumpy.“* Argumentace systematikou zákona tak nepochybně vede soud k závěru, že proto, aby soubor staveb určených na odvádění odpadních vod naplňoval definici „kanalizace“ dle § 2 odst. 2 zákona o vodovodech a kanalizacích, nemusí nutně zahrnovat i čistírnu odpadních vod, neboť jak vyplývá z citovaného ustanovení, je zřejmé, že zákonodárce výslovně předpokládal i existenci „kanalizace“ bez tohoto zařízení. Za „kanalizaci“ je tak třeba považovat i takovou soustavu staveb a zařízení, která se sestává pouze z kanalizačních stok, jak tomu ostatně je v souzené věci.

[18] Bez dalšího však nelze usuzovat na to, že každá kanalizační stoka představuje „kanalizaci“ ve smyslu zákona o vodovodech a kanalizacích. Tento závěr by byl

pokračování

nepochybně absurdní a zcela neudržitelný. Pojistku těmto důsledkům nicméně zákonodárce zakotvil v ustanovení § 1 odst. 3 zákona o vodovodech a kanalizacích, když tento se zákon *„nevztahuje na vodovody a kanalizace, u nichž je průměrná denní produkce nižší než 10 m³ nebo je-li počet fyzických osob trvale využívajících vodovod nebo kanalizaci nižší než 50, na vodovody sloužící k trvalému rozvodu jiné než pitné vody a na oddílné kanalizace sloužící k odvádění povrchových vod vzniklých odtokem srážkových vod (dále jen "srážková voda"). Tento zákon se dále nevztahuje na ty vodovody a kanalizace, na které není připojen alespoň 1 odběratel.“* Skutečnost, že ustanovení § 1 odst. 3 zákona o vodovodech a kanalizacích je třeba aplikovat i v souzené věci, nicméně stěžovatelé v žádné fázi správního ani soudního řízení nenamítali a kasační soud se proto s ohledem na zásady správního soudnictví nemůže touto otázkou zabývat (viz k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008 - 78, publ. pod č. 2162/2011 Sb. NSS, rozhodnutí zdejšího soudu jsou rovněž dostupná na internetové adrese www.nssoud.cz).

[19] Nad rámec výše uvedeného zdejší soud považuje za vhodné poukázat taktéž na výkladové stanovisko Ministerstva zemědělství České republiky č. 69 ze dne 17. 9. 2010 (dostupné na adrese <http://eagri.cz/public/web/file/74100/V69.pdf>), z něhož vyplývají totožné závěry: *„V případě, že v obci existují jednotlivé kanalizační stoky, které nejsou vzájemně propojené, lze tyto kanalizační stoky považovat za kanalizace pro veřejnou potřebu ve smyslu zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), ve znění pozdějších předpisů, pokud každá kanalizační stoka samostatně splňuje kvantitativní vymezení dle ustanovení § 1 odst. 3 zákona o vodovodech a kanalizacích. V takovém případě se pak na ně bude vztahovat zákon o vodovodech a kanalizacích.“*

[20] Nejvyšší správní soud s ohledem na výše uvedené konstatuje, že pokud krajský soud ve svém rozhodnutí dospěl k závěru, že „kanalizací“ může být i soubor kanalizačních stok, nedopustil se pochybení. Stěžovatelé vypouštěli odpadní vody do potrubí na odvádění odpadních vod, tj. do kanalizační stoky, jak ji definuje vyhláška Ministerstva zemědělství č. 428/2001 Sb. Formální znaky přestupku proto byly naplněny. Kasační soud dále neshledal ani důvody odchýlit se od závěrů soudu, že materiální stránka přestupku byla naplněna tím, že jednání stěžovatelů porušilo zájem společnosti na zodpovědnosti původce odpadních vod za jejich řádné odvedení zákonem předepsaným způsobem, který je důsledkem obecného zájmu společnosti na ochraně životního prostředí.

[21] Na naplnění materiální či formální stránky přestupku pak nemůže mít vliv ani skutečnost, zda uzavření smlouvy bylo zmařeno stěžovateli, či vlastníkem kanalizace. Vyústěním neúspěšného jednání o uzavření smlouvy totiž nemůže být jednostranné a svémocné připojení se na kanalizaci v rozporu se zákonem a využívání služeb, na které bez uzavření smlouvy s vlastníkem kanalizace nemají stěžovatelé nárok. Pro posouzení otázky, zda se stěžovatelé dopustili přestupku ve smyslu § 32 odst. 4 písm. d) zákona o vodovodech a kanalizaci je rozhodné pouze to, že stěžovatelé prokazatelně odváděli odpadní vodu do kanalizace, aniž by měli uzavřenou smlouvu o využívání této služby. Pokud pak stěžovatele namítají, že se na kanalizaci připojili ještě před účinností zákona o vodovodech a kanalizacích, nic to nemůže změnit na skutečnosti, že po nabytí účinnosti tohoto zákona byli povinni se jeho ustanoveními řídit.

[22] Jelikož stěžovatelé v průběhu správního ani soudního řízení netvrdili žádnou okolnost, jež by mohla vyloučit protiprávnost jimi spáchaného skutku, kasační soud se dále nemohl zabývat ani posouzením, zda v daném případě není možné uvažovat o aplikaci ustanovení § 2 odst. 2 zákona o přestupcích, dle něhož přestupkem není jednání, jímž

někdo odvrací přiměřeným způsobem přímo hrozící nebo trvající útok nebo nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému zákonem. Nejvyšší správní soud proto nemohl než dospět k závěru, že stěžovatelé se dopustili přestupku dle § 32 odst. 4 písm. d) zákona o vodovodech a kanalizacích tím, že vypouštěli odpadní vody z nemovitosti č. p. 689 na ulici V. v obci V. do kanalizace bez uzavřené písemné smlouvy o odvádění odpadních vod v době nejméně od 19. 9. 2007 do 27. 1. 2010, jak je vymezeno v rozhodnutí žalovaného. Stěžovatelé nepopírají, že tento protiprávní stav (sami ho ovšem takto nehodnotí), který je třeba považovat za trvající přestupek, nebyl jimi ukončen ani do rozhodnutí žalovaného.

V.

Závěr a náklady řízení

[23] Nejvyšší správní soud ze shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost stěžovatelů není důvodná, a proto ji zamítl.

[24] Nejvyšší správní soud ve věci rozhodl v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, když neshledal důvody pro jeho nařízení.

[25] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud na základě § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Účastník, který měl ve věci plný úspěch, má právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatelé v řízení úspěch neměli a žalovanému žádné náklady s tímto řízením nad rámec běžné činnosti nevznikly, takže mu Nejvyšší správní soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 30. srpna 2013

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu